

at 9130

KURIER LITEWSKI

W WILNIE DNIA 3 STYCZNIA V. S. 1814. ROKU.

X. Antoni Marzynie

WIADOMOSCI KRAJOWE.

S. Peterzburg dnia 24go Grudnia v. s.

Dla podania potomney pamięci dzieł wojennych dokonywanych przez Jenerała Kawaleryi Hrabiego *Witgentaina* w czasie przeszłoroczney kampanii podobano JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI ukazem datym Rządzącemu Senatowi dnia 30go przeszlego Lutopada w *Frankforcie nad Menem*, rozkazując podać do Herbu jego napis, umieszczony w przedstawionym Monarsze od Obywatelstwa Gubernii Psowskiej ehrazie *S. X. X. Gubernii Psowskiej* go: *Czci mojej nie oddam nikomu; a przygotowałem według przyłączonego opisanie i rysunku herb faniłiny Hrabemu *Wittgensteinowi*, przesłać go pod Najwyższe potwierdzenie. (z Poczty Półn.)*

Ryga dnia 26go Grudnia.

Pozawczoraj wieczor o godzinie 7mej Najjaśnieysza Imperatorowa Jejmość tu przybyła. Na powitanie Najjaśnieyszej Pani wyjechał ztąd tutejszy JW. Wojenny Jen. Gubernator. Na granicy okręgu miasta, ztąd o półtorey minuty, Najjaśnieysza Pani przystała była od Deputacyi miasta. Od najjaśnieyszej Pani, która była w pełnym cięgnie powozu Monarchini, a w otoczeniu stały w paradzie. Nowa powoz ozdoba *Rygi*, była wspaniale ozdobiona, na szan pu stał wzniesiony Obelisk, przed gromu dział i odgłosu dzwonów Najjaśnieysza Pani wiechała do miasta. Piesza warta pańska stała pod bronią, wzdłuż ulic aż do zamku, gdzie wielka prezentacya osób miejsce miała.

Wczoraj pouroczystwo w ahożństwie, na którym się Najjaśnieysza Pani zjawiała, była wielka Kościelna parada, w której Dwór i obiad u Najjaśnieyszej Monarchini. Wieczorem po teatrze, Najjaśnieysza Pani raczyła z okien Zamku patrzeć na ogień sztuczne zapalone na *Dzwinię*, na konie, przejeżdżający się po mieście przepysznie illuminiwanem, zaszczytła bytnością swoją bal, dany przez tutejszych Negocyantów i Kupców.

Dzisiaj zrana był znowu wielki Dwór, poczym, Najjaśnieysza Pani o godzinie 9tej przed południem udała się w dalszą podróż.

JW. Jen. Gubernator tutejszy ma zaszczyt doprowadzić Najjaśnieyszą Panią aż do *Polongi*.

(Odebrane tu wyrażne nowiny, twierdzą; że Dania zawarła traktat, i że dla popierania powszechney sprawy wysłała, jak niektórzy mówią, 40,000 woyska. — Upewniamy także, że Sprzymierzeni zajęli *Basel*, i że 150. tysięcy Ich woyska już do Francyi wkroczyło. (z *Zuse*.)

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE

NIEMCY.

Rocznica Urodzenia Najjaśnieyszego Cesarza *Wszech Rosyji* była obchodzona w *Berlinie*, z tą przyzwolitą uroczystością, która wyrażała wdzięczność Prusaków ku temu Monarsze, za przyniesioną im swobodę. Pałace Xiążąt i Xiężniczek krwi Panującey, tudzież mieszkania Ministrów były wspaniale oświetlone: a wieczorem o godzinie 10. Deputowani z Magistratu i miasta, przy blasku pochodni i odgłosie muzyki, tudzież otoczeni konną

gwardyą mieyską, udali się do domu Posła *Rosyjskiego*, gdzie po trzykrotnem wykrzyknieniu, *Niech żyje nasz Zbawca i Oswobodziciel*, oddali Posłowi pismo powinszowania.

Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężniczka, Xiężna dziedziczna *Weymarska* powróciła do *Weimaru*. Jej Cesarska Wysokość Wielka Xiężna *Katarzyna* oddadź raczyła wizytę w *Stutgardzie*.

W Niemczech coraz więcej stanowiące zachodzą wypadki — Twierdza *Torgau* poddała się przez kapitulacyą — Dnia 16go Grudnia najważniejsze warunki zewnętrzne Sprzymierzencom wydane zostały, a dnia 10go Stycznia, t. r. załoga *Francuska* w niewoli wojenney będąca, wymaszerować miała — 200 dział ciężkich, mnóstwo ammunicyi, i 5000 jeńców, prócz chorych, są zdobyczą zwycięzcow — Pismy publiczne nie wspominają jeszcze o nadzwyczajnej wojenney, która się w tej twierdzy zamyślała. W Xiężę *Wirzburski* wysłał z oficjalnym rozkazem, aby *Wirzburski* kowie znajdujący w załodze *Torgawskiej* osobnych zamków z powołani byli, skąd po odbytey kwatery w miasteczku wysłuchani będą. Gdyby ta ostrożność w miasteczku zachowaną była, mogłaby jednej z największych klęsk, oszczędzić krajom *Niemieckim*.

Kampania w *Holsztyynie* zdaie się być bliską koja. *Glückstadt* jest obleżony, i gdy Sprzymierzeni etują się do przypuszczenia szturmie ze strony lądu *Anglicy* bombardowali to miasto od morza, i kilkakrotny wzniecali w nim pożar. Tym czasem kiedy i nieszczęśliwa twierdza pada ofiarą szkodliwego osobliwszego systematu swojego *Króla*, zdaie się, iż ten Monarcha odmienił już widoki i przekonanie swoje. Dnia 26go Grudnia Posel *Duński*, w towarzystwie *Agenta Austriackiego* w *Kopenhadze*, przybył do głównej kwatery Xięcia *Szwedzkiego* w *Kiel*, Natychmiast zaczęły się traktowania i układy między *Posłem Duńskim* a obecnymi tam Posłami *Mocarstw Sprzymierzonych*, i spodziewano się, że pokoy pewnie nastąpi. — Wyspa *Femern* była już także przez *Szwedów* osadzona. — Przed przybyciem Posła *Duńskiego* doniesiono, że Xiężę *Szwedzki* na niejaki czas z *Kiel* odejdzie.

— Doniesienia od wyższego *Renu* dają wiadomość, że masa wojsk Sprzymierzonych pomiędzy *Bazylegą* i *Manheimem* od 180 do 200 tysięcy wynosi, i że to woysko wybitce przez *Ren* przeprawić się miało. — Z *Bazylegi* doniesiono, że *Jenerał Wrede* nie tylko przezwyciężył *Ren*, ale nawet za *Renem* stoczył bitwę i otrzymał zwycięstwo. — W *Szwajcaryi* karmiono się zawsze nadzwyczajnym utrzymywania neutralności, ponieważ Xiężę *Schunzenberg*, w jednym z dziennych rozkazow, zaleca othodzić się ze *Szwajcaryą* jako z krajem neutralnym. Lecz ten rozkaz dzienny jest datowany 2go Grudnia, deputowani zaś, którzy się o utrzymanie w neutralności *Szwajcarow* starali, dopiero dnia 3go Grudnia do *Franfortu* przybyli, i jeszcze dnia 19go Grudnia nie byli z powrotem. — Z wyższej *Alsacyi* wielu mieszczkow schroniło się do *Szwajcaryi*.

Wtedy w całych Niemczech wszystko pomysłnie i w jednym celu działa, w *Tyrolu* *Niemieckim* zaszły wypadki, które nieprzyjemne zatrudnienie zrzę-

9130

Львівська Библиотека
АН УРСР

dział mogli. Tyrolczycy pełni zawsze swojego zyczenia, aby się pod berło Austryackie dostać mogli, wygnali od siebie Władze Bawarskie; i trzema tysiącami ludzi osadzili *Inspruck*. Królewsko-Bawarski Kommissoryat Jeneralny wydał odezwę, w której im nieroztropność ich postępowania wyrzuca; kiedy zaś Feldm. Austryacki *Bellegarde*, w swojej podróży do *Włoch*, przejeżdżał przez *Inspruck*, wydał także ze swojej strony proklamacyą w podobnej treści. Te środki uczyniły skutek pożądany, i całe to powstanie Tyrolskie, dzieło niewiadomości i nieporozumienia, według najpóźniejszych ztamtąd doniesień, zupełnie uspokojone zostało.

Gazeta Berlińska, pod dniami 28 Grudnia o poddaniu się twierdzy *Torgau* zawiera co następuje: „Wczoraj w wieczor tutejszy Najwyższy Rząd Wojskowy od Jen. Hr. *Tauenzien* z jego głównej kwatery *Domitsch*, pod dniami 26 b. m. odebrał Urzędową wiadomość, iż w tym dniu z załogą twierdzy *Torgau* zawarta została kapitulacyą, mocą której najważniejsze warownie zewnętrzne natychmiast przez wojska nasze osadzone zostały. Załoga zaś zostająca w niewoli wojennej dnia 10go Stycznia z twierdzy wyciągnięta. Dwieście dział ciężkich, stosowna ilość amunicyi, i najmniej 5000 ludzi załogi, oprócz chorych, dostały się tu w moc naszą, kiedy z naszej strony mało bardzo ponieśliśmy straty w przeciągu oblężenia. Jeneral dowodzący, jedynie z powodu oszczędzenia miasta, wstrzymał zepęd walecznych żołnierzy, którzy pałali chęcią wzięcia szturmem tej twierdzy.

Gazeta Dworska Wiedeńska zawiera następujący traktat przymierza między *Austrią* i *Anglią* Xięcia *Meternich* i Lorda *Aberdeena* dnia 3go w *Töplitz* zawarty w 8. Artykułach, których następują:

„Cesarz *Austrii* i trwając w swoim stanowieniu, terazniey za wojnę całą siłą p bierze na siebie obowiązek wyprawić wszystkie wojska do czynnego działania przeciwko niemu nieprzyjacielowi; Król zaś *Wielkiej Brytanii* zobowiązuje się wspierać usiłowania *Austrii* wszelkimi środkami będącemi w jego mocy.

„Obiedwie umawiające się Strony w działaniach wojennych najzupełniejsze porozumienie zachowywać będą. Będą sobie wzajemnie udzielały, bez żadnego ubocznego względu, tego wszystkiego, co tylko ich polityka obeymuje. Nadewszystko przyrzekają sobie, iż powszechnym nieprzyjacielem w żadne oddzielne układy wchodzić, żadnego traktatu, rozejmu, albo in jakiegokolwiek umowy zawierać nie będą, chyba za wspólnem porozumieniem. Przy Najwyższym Dowódcy wojsk działających znajdować się mają akcydentalni Officerowie, którzy z Dworami swoimi respondować mogą, i donosić im tak o wypadkach wojennych, iakoteż o tém wszystkim co się dzieła wojskowych tycze. Stosunki handlowe pomiędzy obudwoma Państwami do dawnego stanu być mają.

Doniesienia Urzędowe od Jenerala *Hilera* zawierają, że oprócz małych potyczek okoliczności *Rovigo*, które się skończyły korzystnie nastronę *Austriaków*, wojska w tych miejscach aż do 10go Grudnia zachowywały swoje dawne stanowiska.

Marszałek *St. Cyr* znajduje się teraz w *Carlsbad*. Gazeta Wiedeńska zawiera co następuje:

Jeneral Major *Baron Tomassich*, dowodzący oblężeniem *Dalmatyńskiej* twierdzy *Zara*, doświadczył, że po sześciogodniowym strzelaniu do tegoż miasta i po wyrządzeniu mu szkody, wezwany był francuzki Dowódca powtórnie do poddania się; lecz gdy żądał dwómiesięcznego rozejmu, na który zezwolić nie było można, przeto bombardowano dalej miasto — Zdarzenie, które poddanie się *Zara* przyspieszyć miało, nastąpiło d. 2 Grudnia; tego bowiem oia ku wieczorowi usłyszał korpus oblegający mocny ogień działowy i karabinowy w mieście. Ponieważ sobie

z tego o rewolucyi zasłęży w murach tegoż miasta wnoszono, przeto wystąpił pod broń całe oblegające wojsko. Lecz nim takdaleko zbliżyło się, aby coś skutecznego przedsięwzięć mogło, trzy kompanie *Likańczyków* stojące w szanu rogowym twierdzy, wyróciwszy kilka dział, a 3 nagwozdziwszy, tudzież wysadziwszy w powietrze bramę rogowej warowni i troykątny z przodu leżący zamek, przeszły z bronią pod C. K. chorągwie. Nieprzyjaciel uwi tey przeczności, że natychmiast zatarasował bramy i wały mocno osadził, przez co nic przeciw twierdzy przedsięwzięć nie było można — Też samej nocy przybyło jeszcze z twierdzy 60 bezbronych *Likańczyków*, gdyż nieprzyjaciel uznał za rzecz dogodną wypuścić ich za ich towarzyszymi, którzy gwałtownie umknęli — Dnia 3 Grudnia koło południa przeszły do C. K. oblegającego kopusu ostatnie 3 kompanie *Likańczyków*, które się w mieście były pozostawiały, otworzywszy sobie swój wychód orężem; 25 Officerow, zarządzających jedną częścią dział, wypuścił Dowódca nieprzyjacielski dobrowolnie z twierdzy — Znakomita strata, którą twierdza *Zara* przez siebie straciła 800 ludzi *Likańczyków* i *Ogulinczyków* poniosła, czyni według zapewnienia Jen. Majora *Tomasich* tę nadzieję, że to miasto wkrótce się poida. Oblężenie popieranem jest od tego czasu z największą dzielnością, a twierdzę bombardują dzień i noc z największym skutkiem — Jeneral *Baron Tomasich* chwali bardzo czynność i niezmordowaną gorliwość użytych przy tém bombardowaniu *Królewsko Angielskich* morskich Kapitanów *Cadogan* i *Blacke*, tudzież Kapitana *Moor*.

Piętnasty nadzwyczajny Dodatek do Gazety Wiedeńskiej zawiera co następuje:

C. K. Jen. Major *Baron Tomasich*, dowodzący oblężeniem *Zara* i do Wiednia Kapitana *Moor* z doniesieniem o poddaniu się miasta *Zara*. — W skutku tey kapitulacyi dnia 6 Grudnia za porozumieniem *Angielskim* Kapitanem morskim *Tomasich* i *Francuzkim* *Blacke* zawartą została, jest 800 ludzi w niewoli wojennej, złoży broń, a z sobą stawiwszy wszelkie działa i amunicyą, tudzież 2000 ludzią się w porcie flotyllę, odprowadzoną bieżącą aż do przełazów *Francuzkiego* wojska w *Włochy*, pod tym warunkiem, ażeby aż do następnego rozejmu nie służyła przeciw *Austrii* i jej sojusznikom. — Liczba dział znalezionych w twierdzy wynosi 286 sztuk, po największej części 12 i 18 cali kalibru. Amunicya jest w stosunku równym do potrzeb. Oprócz tego znaleziono także znakomite zapasy zboża i żywności. — Jeneral *Baron Tomasich* wychwala niepospolicie istotne zasługi, czynione podczas oblężenia *Zara* przez *Królewsko Angielskich* Kapitanów morskich *Cadogan* i *Blacke*, którzy poddanie się tej twierdzy przyspieszyli. — (Tu następują nazwiska sztabowych i niższych Officerow z C. K. korpusu, którzy się szczególnie popisali.)

z *Holszteinu* dnia 20 Grudnia n. s.

Warunki kapitulacyi między Komendantem twierdzy *Friedrichsort*, Jeneralem Majorem *Hirsch*, a wodzem wojsk *Szwedzkich* korpusu oblegającego Jeneralem dywizyi *Baronem v. Posse*.

1) Twierdza *Friedrichsort* dnia 19go Grudnia o godzinie 12 w południe oddana będzie wojskom *Szwedzkim* w obecnym stanie, z warowniami, działami, Arsenalem; i całą własnością *Króla* *Jegomości Duńskiego*, wiając, że to, co podług następnych §-ów jest zawarowanem.

2) Brama twierdzy o godzinie 10tej przez wojska *Szwedzkie* zajęta będzie.

3) Załoga twierdzy marszem etapowym pójdzie z twierdzy, dziś do *Stekamp*, jutro przez *Eckernförde*, aż do linii demarkacyjnej rozejmu. Wymaszkuje z muzyką, rozwiniętymi chorągwiami, i innymi honorami wojennymi; wszelką własność swią

prywatną, może z sobą uprowadzić, i przez straż Szwedzką eskortowaną być powinna.

4) Cała załoga twierdzy *Friedrichsort*, po upływie 24ch godzin po kapitulacji, powinna być wymieniona za równą liczbę tych jeńców, których Jenerał Hrabia *Wallmoden* w ostatniej rozprawie z Xięciem *Hessen* mógł utracić. Gdyby ta liczba mniejszą była niżeli załoga twierdzy, na to się względu mieć nie będzie — Do uskutecznienia zupełnego téj wymiany obowiązują się załoga słowem honoru nie służyć przeciwko Szwecji, i przeciwko iéy Sprzymierzonym.

5) Wolno jest Oficerom, którzy właściwie do twierdzy należą, albo którzy w niej swoje familie mają, zabawić jeszcze czas nieiaki po dniu na podanie twierdzy oznaczonym.

6) Wódz wojsk Królewsko-Szwedzkich, bierze na siebie staranie o ranionych i chorych żołnierzy Duńskich pozostających w Szpitalach, którzy równie niniejszą kapitulacją są objęci.

7) Do oddania i przyjęcia twierdzy, i tego wszystkiego co do niej należy, będą wyznaczeni z obu stron Kommissarze.

8) Jenerał Major *Hirsch*, przedłuża swój pobyt w twierdzy, i ma mieć wyznaczoną straż honorową z 25 ludzi; Oficerowie jednak i żołnierze pozostali dnia 29 Grudnia o północy twierdzę opuścić powinni, albowiem o téj porze kończy się rozjem między Duńskimi i Sprzymierzonymi wojskami.

9) Ta kapitulacja w dwóch exemplarzach zgodnych ma być sporządzona, z których po jednym otrzymają umawiające się strony.

Friedrichsort dnia 19go Grudnia 1813 Jenerał Major *Hirsch*. Jenerał dywizyi v. *Posse*.

(Twierdza *Friedrichsort*, leży w południowo-wschodnim kącie *Schleswika*, przy ząsieniu zatoki *Kielskiej*; nazywano ją niegdyś na przemian *Christianspreis* albo *Friedrichsort*, a także *Christians*, albo *Fryderyk*.)

Ministrowie Duńscy *Immann* i *Reventlan*, otrzymali *dimissyą*, i Panu *Mostowi* dany został urząd Podskarbiego.

HOLLANDYA.

Gazeta Berlińska zawiera następującą Urzędową wiadomość z *Düsseldorfu* dnia 18go Grudnia n. s. „Przybyły tu Królewsko-Pruski Rotmistrz *Burgsdorf*, który, jako goniec od Jenerała *Bülowa*, z *Vrance*, do Króla Pruskiego przejeżdża, przywiozł wiadomość, że wojsko Pruskie działające w *Hollandyi* przeszło za rzekę *Mozę*. Miasto *Duivel*, *Zirksee*, gdzie Jenerał Francuzki *Rostolane*, wzięty został, *Muyden*, *woetsluis*, *Gertruidenburg*, *Breda* i *Willemstad*, były zajęte przez wojska Sprzymierzone. W osiemnastu miejscach Francuzi zostawili 170 dział, powiększając ich liczbę metalowych, które Anglikom, postępującym w *Amsterdamu*, w moc się dostały. — Cała *Brabancya* jest w zupełnym powstaniu. Przejęto list iednego Officera Francuzkiego z *Antwerpii*, w którym słabość terazniejszą Francuzów maluje, i skarża się na to zupełne opuszczenie tak ważnych prowincyi, iakimi są *Belgium* i *Hollandya*.

z *Amszterdamu* dnia 11go Grudnia n. s.

W całym *Belgium*, takie panie wzburzenie, że Francuzi z *Lille* wystać musieli oddział wojsk z działami do *Hasebrock* dla uciszenia rozruchu wszczętego tam z powodu konskrypcyi — Gazeta Angielska, *le Courier*, donosi, że według godnych wiary listów z *Paryża*, w Senacie Francuzkim tak żywe zostały spory, iż *Napoleon* tym urażony, czterech Senatorów aresztować, i do *Vincennes* odesłać kazał. — Znaczny korpus Pruski, z ciężką artylleryą ciągnie do *Delfzyl*, i przedsięwzięto potrzebne środki do szturmowania tego mieysca.

z *Bredy* dnia 14 Grudnia n. s.

Jenerał *Benkendorf* opanowawszy *Gertruidenburg* i *Bredę*, udał się do *Antwerpii*. Major Pruski *Colomb*, ze swoim korpusem ochotników poszedł do *Bru-*

xel, a iego przedpocztę pod Major m *Stenacker* i Rotmistrzem *Zglinickim* sięgają już aż pod *Mons* i *Namur*.

List z *Bommel* dnia 18go Grudnia pisany, a dnia 28. t. m. odebrany w Berlinie donosi, że Jenerał *Graham*, który na czele 10,000. z ciężką Artylleryą do *Hollandyi* wylądował, zdobył twierdzę *Bergen-op-zoom*. Jenerał Angielski *Taylor* z 5000 ludzi osadza *Hagę*, *Villemstadt*, i *Rotterdam*.

Główna kwatery *Utrecht* 19go Grudnia n. s.

Ukazała się tu następująca proklamacya:

Do mieszkańców *Flandryi*.

„Sprawiedliwa kara Niebios spadła na tego, którego pycha i przemoc świat pustoszyła, i którego przestępna ręka targala się wszędzie na rzeczy najsświętsze, ile razy te jego pełnym chciwością i krwi żądnym planom były na przeszkodzie. — Rozgromione są zastępy, które on już dwakroć prowadził naprzeciwko pociskom zemsty wolnych narodów, i przyszło nakoniec do tego, że dosyć jest wspomnieć imię *Napoleona*, aby usłyszyć przekleństwa milionów jego własnych poddanych, których on szczęście domowe swoim chciwym sławą, szkodliwym i najpróżniejszym zamysłem poświęcił.

„*Flamandczykowie!* — Z pomiędzy wszystkich tak blisko z wami spowinowaconych i braterskich Narodów, wy sami tylko jesteście, którzy jeszcze dzwigacie iarmę iego tyranii — Wy sami, których on braci, synów i krewnych z łona waszego wydziera, aby zaprowadziwszy na plac rzezi, dał im umierać w hańbie i nędzy, w które ich iego szalona pycha i nierozsądek nieuchybnie w trącić musi — Wy sami nakoniec, którzy nie idziecie jeszcze za nami, idziecie powróconym wasz dawny, sprawiedliwie i uczciwie zasłużone nadgrody waszego przetrwania i pracy. — Macież jeszcze dłużej cierpliwie znosić te niewolnicze kajdany? Czyliż chwalebny przykład waszych sąsiadów i przyjaciół, którzy już wszystkie korzyści pięknej i szczęśliwej przyszłości kosztują, nie robi z was gorliwych naśladowców?

„O tak zapewne! jeszcze w Waszych żyłach płynie krew walecznych przodków — Jesteście Wy jeszcze tym dawnym Ludem wojowników, o których dzieje wspominają z chlubą, iako o Narodzie godnym należeć do wielkiego związku Ludów, którzy się przez własne siły oswobodzić umieli — I wy też działacie będziecie — I wy także stargacie haniebną więzy!

Nabierzcie odwagi — Dla waszey obrony, i ostatecznego współdziałania o waszą swobodę, i waszą zbrojni, i zasłużyliśmy dobrze na ufność waszą.

„Nie dla zdobycia, nie dla ucisku i zdzierstwa wchodzimy na waszą ziemię; — Chcemy tylko braci naszych, którzy przez iedność języka i najsświętsze Prawa do naszey familii należą, uratować, oswobodzić, i szczęśliwymi uczynić!

„A zatem, jeszcze raz, *Flamandczykowie*, łączcie się z nami, działajmy wspólnie, iak na Lud szlachetny i udzielny przystoi. — Wykorzeńcie roty chciwych rabunku cudzoziemców, które przewiiają się jeszcze po ziemi waszey — Rozwalcie te kryjówki, któremi się ubezpiecza ich trwożliwość — W każdym niebezpieczeństwie chorągwie Nasze obok Waszych powiewać będą, a Pan Zastępów, iak zawsze, tak i teraz świętej i sprawiedliwej sprawie użyje zwycięstwa —

Jenerał dowodzący 3. Korpusem Armii Pruskiej
(z *Gaz. Berlin.*) v. *Bülow*.

FRANCYA

Gazeta Austriacka, *Postzegacz*, pod dniem 22. Grudnia zawiera o stanie Francyi następujące wiadomości.

„Wszystkie doniesienia, które drogą nie zawodną otrzymujemy z Francyi, zgadzają się w tem, że wielkie zatrwożenie umysłów w tym Kraju panuje. Same nawet Gazety Francuzkie mieszcząc w

sobę upewnienia „ Jż w Miastach i Okolicach przez Wóyska sprzymierzone zagrożonych , w Kolonij, Mon-guneyi, Strazburgu, Baionie, i t. d. nigdy większa, iak w tym momencie, nie panowała spokojność „ są naywięcey mówiącym dowodem niepokoju i troskliwości, w iakich się Rząd Francuzki o los tych Miast znajdnie. Przedostania, a naybardziej ostatnia Kon-skrypcya, z powodu użycia twardych i uciskających środków, natrafia w wielu miejscach na mocny bar-dzo opor. Dekret Cesarzski dnia 11go Listop. powięk-szający podatki Kraiowe, wyrok Senatu względem utrzymania czwartey serii (serie) Ciała Prawodaw-czego, i ustawa Cesarza przywłaszczająca sobie wybor Prezidenta tey władzy Kraiowej — wszystkie te zamachy wstrząsające Konstytucyą Francuskiego Pań-stwa — tym głośnieysze wzbudziły mruczenie, im bardziej szlachetne i wspaniałe oświadczenia Mocarstw Sprzymierzonych otworzyły oczy ludowi Francuzkie-mu, za iak obcy i iego prawdziwemu interessowi cel przeciwny, wymagają od niego tak wielkich i nadzwyczajnych ofiar. „

„ Ponieważ ten stan wzburzenia umysłów nie mógł być nie znaiomy Rządowi, przeto starano się, ile możności, uspakaić lud przez pogłoski o bliskim pokoiu — Bez wątpienia pokoy tylko — ale pokoy trwały i niewzruszony — może położyć kres cierpieniom Francyi i całej Europy. Takiego pokoiu ży-czą sobie Mocarstwa Sprzymierzone, i są gotowe w każdym czasie do niego się skłonić. Wszelki inny, któryby nie był tylko czasową przerwą wojny, nie może być od nich przyjętym, i iestemy przekonani, że w którymkolwiek nakoniec czasie do układów przydzie, wielki postęp działań bynajmaiey przez to wstrzymanym nie będzie „

Aż do dnia 5go Grudnia Gazety Paryskie zachowa-ły głuche milczenie o wypadkach w Holandyi, i o niepotwierdzeniu Kapitulacyi Drezdeńskiej. W tym miejscu Monitor kładzie mnóstwo adresow od ^{na to} ^{Miast,} tak dalece, że z przyczyny ich nacisku, na przys- ^{ost} już tylko obiecał wspomnieć o Miastach przysy- cych Adressa — (nie pomnie bez wątpienia Monitor, mówi Gaz. Ryzka, miast Hamburga, Bremen, Frank- fortu i Amsterdamu!...)

WIADOMOSCI ROZMAITE.

— W Berlinie dnia 5go Grudnia n. s. odebrano niezawodną wiadomość, że Erfurt kapitulował, i dnia 6go Stycznia t. r. przez woyska Sprzymierzone miał być zaięty.

— Podług wiadomości prywatnych, twierdzono w Berlinie, że znaczne oddziały woysk Francuzkich ciągnęły ku Holandyi; to pewna, że idą także w tam-te strony liczne oddziały woysk Sprzymierzonych, które złożą wkrótce potężną armią nad brzegami Sko i Mozy.

— Trzy kolumny załogi Drezdeńskiej, każda 6,000 ludzi, pomiędzy 11tym i 14tym Grudnia prz-prowadzone zostały przez Töplitz do Czech.

— Dnia 19go Grudnia n. s. Xiążę Cambridge przy-był do Hannoveru, a starszy syn Xięcia Oranii z Hiszpanii do Amsterdamu.

— Mówią, że Lord Wellington posuwa się z wojskiem swoim w kierunku Tuluzy.

— Milicya Badeńska wynosi 10,000 ludzi, z tych 2,000 do wewnątrz służy przeznaczone.

— Pod twierdzą Kehl, Austriacy i Prusacy zastą-pieni zostali przez woyska Wirtemberskie.

Nowe Xiążki.

— W St. Peterzburgu ogłoszona drukiem, Pochwała pogrzebowa Jenerała Moreau. (Eloge Funebre de Moreau) z tą dewizą — Intaminati: fulget Honoribus. — Dzieło pełne téy wysokiéy Wymowy, którey duchem wielkość tylko przedmiotu natchnąć może, i która usilując przynieść hołd godny i przyzwoity, podnosi, i w nayszlachetniejszym obrazie wystawia rzecz swoię. Inny ieszcze povab zaleca to dzieło: zawiera ono w sobie listy i pisma Jenerała Moreau, w których się dusza tego wielkiego Człowieka maluje — Autorem téy Pochwały iest pewny Rossyanin wysokiego stopnia — Trudno iest,

aby który z Francuzów posiadał w wyższym stopniu piękność i moc swey własney mowy, i zdołał Boha-tyrowi swego narodu szlachetniejszym i taktowszym sposobem oddać sprawiedliwość, iak tu uczynił Cudzoziemiec.

O G Ł O S Z E N I E

3. W Ministerium Finansow Departament dóbr Skarbowych w tém roku postanowił.

1mo: Od 29go Nowembra, aby ze wszystkich Lasów Skarbowych Guberni Wileńskiej aprobowa-na roczna ilość drzewa w ogóle 43,635 pniów do budowli zdátnego, równie też 24,343 Kubicznych sążni dREW na opał i 80 puców kory, przezemnie i Powiatowych Lesnych Urzędników były sprzeda-ne; a zatem mam sobie obowiązkiem oznaymić o takowey sprzedaży Publiczność, z takim obwie-szczeniem, że kiedy kto żąda kupować na przemyśl bądź z iakiey puszczy całoroczney proporcyi, lub część oney, ma się udadź do bliższego Powiatowe-go, Lesnego Urzędnika, czyli Forsztmeystra i Fersz-tera, albo na piśmie adressować się do mnie.

2do: Od 29go Maja: iżby dzierżawcy i za-rządzaicy Skarbowemi dobrami na własne domowe i włościańskie potrzeby tak do budowli, iako też i do opału potrzebnego na cały rok drzewa; wcześ-nie od miesiąca Augusta do Oktobra sporządzi-wszy szczególne Regestra, dostawiali takowe co rok do Powiatowego Lesnego Urzędnika i od niego wed-lug istotney potrzeby odbierali ustanowione Bile-ty. — O takowém zarządzeniu, chociaż i było pu-blikowano przez Rząd Gubernski i przez Sądy Niższe Ziemskie, iednak z wielu majątków Skarbowych Dzierżawcy i Zarządzaicy onemi, takowe Rege-stra aż do tych czas niedostawili, dla czego oni według Igo §. wspomnionego postanowienia podlegają sztrofowi, a po upłynieniu naznaczonego ter-minu, ani oni, ani ich włościanie nie będą mogli uzyskać Assygnaty. — Ostrzegam każdego, aby nayspóźniej do 15go Maja 1814 roku były wspo-mniane Regestra do Powiatowych Lesnych Urzę-dników podane, a w roku przyszłym niechybnie w przeciągu Julij, Augusta i Septembra miesiąców do nich odesłane, w przeciwnym zaś przypadku sztrof nałożony będzie w ustaw Lesnych w du-belt.

3tio: Od 31 Auga postanowiono, i Rząd Gubernski Wileński przez Policją Mieyską i Ziem-ską ogłosił, a żeby Dwicy i Włościanie dóbr Skar-bowych, z wyznaczony dla nich na własne do-mowe potrzeby ilości Lasów dla budowli i na opał, nie sprzedawali, a tém bardziej inni mieszkań-cy prywatni samowolnym sposobem Lasów Skarbo-wych bezpłatnie niewywozili; w iakim przypadku nie tylko ten, który takowdy sprzedaży dopuści się, ale nawet i ten, który bez przekonania, czy nie są takowe drwa z Lasów Skarbowych bez pozwo-lenia wzięte, podlega sztrofowi za każde, bierwio-no według ceny w dubelt, a za kaźden iednokony wóz dREW po złót dwa z odebraniem bez Bi-letu wywiezionego drzewa; a za drugim razem takowy wykraczaicy poczwórnemu sztrofowi ule-gnie. — A zatem oznaymię wszystkiém Possesorom dóbr prywatnych, iżby na fundamencie urzędze-nia Lesnego, dawali swoim włościanom i innym lu-dziom z własnych Puszczy Drzewa u nich kupują-cym ustanowione Bilety, bez których nie będą przez exystujące na przedmieściach zastawy przepuszczo-nemi, a ci, którzy samowolnie bez Biletów, i za ninieyszym przestrzeżeniem ośmielą się wywozić Drzewo opałowe, i inne, z Puszczy Skarbowych, nieochybnie będą zatrzymani i osztrofowani. Datt w Wilnie 2go Decembra 1815 Roku.

Ober Forsztmeyster Rehbinden.
Sekretarz Otto Anderson.

OGŁOSZENIA RZĄDOWE

3 Litewsko-Wileński Rząd Gubernski czyni wiadomo: iż podług rozporządzenia Zwierzchności oddawać się będą w Arendę Miejskie artykuły miasta Wilna, a mianowicie: 13 Kramów znajdujących się w Ratuszu, dom Gościanny i dochody, jako to: Łopatkowy, Bramny, i Brukowy, z Miejskich miar, wag i stępla, i z Rybnego targu; a równie i Miejskie Folwarki: 1szy Wysokie i Podwysokie z Podgorzem, i ziemią od Zakretu oddzieloną zgi Kuprianiszki, 3ci Leoniszki i 4ty Tupaciszki; na co licytacja odbywać się będzie w Wileńskiej Izbie Skarbowey, jako to: na Miejskie Kramy i dochód Łopatkowy dnia 29go, 30go, i 31go terażniejszego Decembra, na Dóm Gościanny, i dochody: Bramny, Brukowy, z Miar, Wag i Stępla i z Rybnego targu na jeden Rok, a Miejskich Folwarków: d. 15go, 17go. i 19go Stycznia następnego 1814. roku, na lat sześć, a zatem życzący wziąć w Arendowną dzierżawę oznaczone artykuły, zechcą się stawić na te termina z dostatecznymi zakładami do Wileńskiej Izby Skarbowey, gdzie o kondycjach uwiadomieni będą — Dnia 22go Decembra, 1813 Roku.

Sowiećnik Machwitz

DEKRET ROZBIOROWY.

Za rozkazem JEKO IMPERATORSKIFY MOŚCI Samowładnego całą Rossyja &c. &c.

Z Dekretu Rozbiorowego majątku niegdy JW. Tadeusza Czackiego Taynego Konsyliarza, orderow Polskich Kawalera na powadze Dekretu Sądu Głłgo Wołyńskiego 1813 dnia 3 bbra wypadłego na zjeździe w mieście Porycku w Gubernii Wołyńskiej, Powiecie Włodzimirskim leżącym od dnia 24 Listopada roku tegoż między pozostałą i successorami tegoż JW. Czackiego T. K. O. P. K. a Wierzycielami i Debitorami massy tegoż JW. Czackiego T. K. ogłoszonego, na żądanie strony Wypis w następnym brzmieniu:

Sąd Zjazdowy zważając słuszne powody, tak JW. Czackiey, jako też Wierzycielow zbliżające rychleysze ukończenie dzieła Rozbiorowego, a tym samym przyspieszenie satysfakcy Wierzycielom, na ten koniec od Ur. Stefana Zukowskiego, powiazek spisania Sumaryuszow, Dokumentow substancyą niegdy JW. Tadeusza Czackiego objaśniających, i Reiestrow rzeczy po tymże pozostałych, na siebie przymniąceto, po spisaniu onychże Sumaryuszow i Dokumentow; i za uprzedzającą Wierzycielom dla przeyrzenia komunikacją, przysięgi nie odmówić, zapewnia — Zaś JW. Czackiey po zaprzysiężeniu przez Ur. Zukowskiego w Sadzie swym na wierne spisanie rzeczonych Sumaryuszow i Regestrow, na to, jako też JW. Czackiey, jako też Dokumenta do wyjaśnienia substancyi męża swego JW. Tadeusza Czackiego u siebie mieć mogła, do zapisania w ogólny Sumaryusz Ur. Zukowskiemu oddała, zaś rzeczy do podobnego zapisania w Registr równie podała, i nic na szkodę massy Wierzycielow, Debitorow i Successorow swoich nie utaiła — a Wierzycielow, którzyby w zjechaniu znajdowali trudność, bądź nieposobność, albo mieszkaniem oddaleni, przed bliższym mi szkania swego Sadem, bądź Aktami komportacją dopełnić chcieli na tę rotę: „Jako Dokumenta wszelkie do usprawiedliwienia długu i pretensyi do substancyi niegdy JW. Tadeusza Czackiego ściągających się rzetelnie Sumaryuszem spisawszy, one przy przysiędze w naturze komportuią, a na szkodę massy i współwierzycieli, nic nie utaili — „Na takowe odszczególnione rotę przysięgę przed Sadem i Aktami któregokolwiek Powiatu wypełnić dozwala — O wypełnieniu której przysięgi JW. Czacka i

Wierzyciele w Sadzie stawić się nie mogący poświadczania Urzędowe wraz z Sumaryuszami na dwie ręce spisanemi, złożyć obowiązanemi są — &c. &c. &c. I na takowym postanowieniu swoim, dalsze dzieło w Dobrach tej Gubernii Wołyńskiej zastanawiając, w porządku dozwoleń zaprzysiężenia komportacyi przed Aktami najbliższymi podług powyższego upewnienia Juryzdykcyą swoją końcem podania w Administracyą Klucza Brusilowskiego z wolnością sprowadzenia Wierzycielom innego z strony swey Urzędnika na dzień trzydziesty pierwszy Grudnia roku terażniejszego 1813 przenosi — a po załatwieniu w Dobrach Gubernii Kijowskiej Administracyi dla wypełnienia dalszych przepisow Dekretu Sądu Głłwnego i Likwidacyi Praw Wierzycielskich, uważając czas następny zbliżających się Kontraktow, w którym wszelkie Juryzdykcyje od Sądownictwa są zwolnione, więc dzień dwudziesty drugi Lutego Roku 1814. do zwrótnego przeniesienia teyże Juryzdykcyi tu do Miasta Porycka przeznacza, o tym zaś zezdzie, aby Wierzyciele i dłużnicy obwieszczonemi byli, Sąd za odniesieniem się, gdzie należy, wiadomość do Gazet Kraiowych podać oświadcza.

Sędzia Ziemi Powiatu Krzem: Piotr Sokolowski.

Roku 1813. Dnia 9. Grudnia stawiąc się osobiście Ur. Jakób Kozłowski. Ten Akt Limity w Sprawie rozbiorowej Majątku JW. Tadeusza Czackiego T. K. z zezwoleń komportacyi Dokumentow Wierzycielom przed Aktami najbliższymi w Dobrach miasteczku Porycku przez Sędziego Ziemi Pttu Krzemienieckiego ferowany na papierze Stęplowym ceny kopieiek 50 wydany i podpisany, opłaciwszy pieczętne i Woskowe Poszliny do Akt Ziemi Pttu Krzemienieckiego w oblatę podał.

Przyjęliśmy: P. Z. P. Krzem: *Joachim Wincenty Książ Podhorski.*

P. Z. P. Krzem: *Wincenty Piński.*

P. Z. P. Krzem: *Hilary Kamiński.*

OSWIADCZENIE

2 Roku tysiąc ośmset jedynastego, miesiąca Decembra dziewiętnastego dnia.

Oświadczenie imieniem JWW, Piotra i Fortunaty z Klimanśkich Zienkowiczow B. Chorążych Pttu Oszmiań: z następney okoliczności czyniące się, iż oświadczający się Zienkowiczowie z rzeczy nabycia Majętności Dziegieniewa w Powiecie Oszmień: leżącej u WW. JPP. Karola i Felixa Choieckich w roku tysiąc ośmset, szóstym Marca pierwszego dnia W. Jmś Panu Karolowi Choieckiemu wydawszy na czere: złt: ośmset szczególnie dla zostawionej kwoty summy na ewikcyą, gdy w późniejszej, w czasie już to z zawodnego podania a Tabelli W. JP. Karola Choieckiego długow za Dekretami oczewistemi różnym Kredytorem, już to za Kwitami własnoręcznymi i Assynacyami przez tegoż Karola Choieckiego powydawanemi, summa czere: złt: ośmset ewikcyi ulegająca całkowicie na interesu tegoż Karola Choieckiego obróconą została. Nakoniec gdy Dekretem Sądu Podkomor: Exdywizor: w roku terażniejszym tysiąc ośmset jedynastym, miesiąca Decembra pierwszego dnia w majątku oświadczających się Dziegieniewie oczewistie ferowanym, po uczynionym przez tenże Sąd jeneralnym z tymże Karolem Choieckim obrachunku pomienionny Oblig na czere: złt: ośmset W. JP. Karolowi Choieckiemu wydany, jako przez ułatwienie tegoż interesu zaspokoiony, nie tylko skassowany, uniecznieiony, i do powrotu dla oświadczających przeznaczonym został, lecz jeszcze z presuperuiących

nad sumę w Obligu wyrażoną przeborow zł: Pol: dwa tysiące, sto czterdzieście cztery, groszy dwadzieście cztery na tymże W. JP. Karolu Choieckim i wszelkim jego majątku dla oświadczających się zasądzone; z powodu więc zaszłych z powyżey wyszczególnionych okoliczności, jak oraz z powodu Istownego tegoż W. JP. Karola Choieckiego pod datą roku terazniejszego Novembra dwónastego uwiadomienia, iż Syn onego starszy Karol Choiecki pomieniony Oblig na czer: zł: ośmset wydany, tajemnie wywiozł, iżby na takowy Oblig przez niewiadomość interessu nikt nie nabywał pretensyi, ani zawierzał kredytu, oświadczający się przez niniejsze w Aktach Ziem: Oszmiań: zapisujące się ostrzeżenie, zawiadamiają — Takowe Oświadczenie z polecenia JWW. Zienkowiczow B. Chor: Pttu Oszm: własną ręką podpisuję, Józef Zakrzewski Rotmistrz Pttu Oszm: Które to oświadczenie z Excerptem z protokołu Sądowego Processowego Ziem: Oszmiań: pod pieczęcią Urzędową Ziemską Oszmiań: stronie wydan.

Zgodno z Xięgami *Antoni Juraha Regent Ziem: Oszmiań:*

OSTRZEŻENIE KUPCOW DREWNIANEGO HANDLU.

5. Gdy Kupcy Kontraktujący częstokroć zwykli zawodne Lasy zajmować z iednemi pomimo drugich spółników; czyniąc Kontrakta. Ma przeto za obowiązek niżej podpisany tychże Kupców zastrzedz; ażeby o Puszcze Wysokodworską w Powiecie Trockim położoną do Dziedzicznej Possesyi Lackich przynależną, w żadne Kontrakta z iedną pomimo drugą stronę niewchodzili. Iecz ktoby chciał takowe Kontrakta bezpiecznie doskutecznić, przeto do obóyga Aktorów, dla wspólnego z nimi umówienia, i ukontraktowania, zgłosić się powinni. Dominik Lacki Szambelana był. D. Poll. w Domu pod Nrem 736. na Ulicy Trockiej ku Zielonemu Mostowi idąc.

D O N I E S I E N I A

1 Józef, Jan i Kazimierz Oskierkowie Chorąży-

cowie Powiatu Wileyskiego, prawem Sukcessyi obiawszy Dobra Januszew Terezdwor z attynencyami położone w Powiecie Wileyskim Gubernii Mińskiéy, którey Rząd za oddalenie się brata Jana Oskierki za granicę. trzecią część majątku naiego spadającą, w moc Ukazu zaiąc postanowił, do czego gdy jest potrzebna wiadomość massy długów, tak po JWW. Kasztelanie Dziadu, Chorążym Wileyskim Oycu, i Jenerale Stryju, oraz po Janie Bratu dla pokazania Rządowi, ile z schedy Jana dla zaspokoienia Wierzycieli wypada, z mocy mnie niżej podpisującemu się powierzoney, upraszam wszystkich którzyby iakiekolwiek pretensye do majątków w górze wyrażonych osób mieć mogli, ażeby na dzień 20 Februarij roku terazniejszego do majątności Januszewa dowody swoje złożyli — Jedynym albowiem WW. Oskierków jest życzeniem zrobić całej należności Tabellę, i każdemu rzetelne pretensye mającemu naydogodniejszą uczynić satysfakcją.

Józef Bułharowski Chor. b. Woysk Poll.

W Handlu Tichona Zaycowa, mającego skład w Pałacu JWW. Abramowiczów, w Rynku przy S. Kazimierzu pod Nrem 37 — Znaydują się przywiezione, świeże Konfitury Kijowskie — tak na sucho, iak też w ulopie, w różnych rodzajach i gatunkach smażone — można też dostać w różnych rodzajach Soków i Syropów do wody — to wszystko będzie sprzedawanym za przyzwoitą cenę.

3. Niżej podpisany awizuję, iż będąc Administratorem Domu Litmanowskiego na Niemieckiej Ulicy położonego pod N. 380 przez Sąd Ziemski Wileński przeznaczonym, że w takowym Domie nayduie się od ulicy szynk z stancyami i mieszkaniem górnym, z Browarami gorzałczanym i miodowym, oraz z naczyniami do browarow potrzebnymi, z sklepami ziemnymi, osobno z kramkami i siemierzem, które wypuszczone będą więcey dającemu na lat trzy. A zatym życzący wziąć takowy Dóm, ma się jawić na dzień 31 xbra, 5 i 6 Januاری 1814 Roku estateczny do domu Litmanowskiego zrana na godzinę 10 — O kondycyach w miejscu uwiadomiony zostanie. *Franciszek Rewkowski Deputat Wywod: Oszm: Administr:*